

VERSLAG VAN DE LEERSTOEL COMPARATIVE PUBLIC
SECTOR EN CIVIL SERVICE REFORM

2021

Prof. dr. F.M. van der Meer
Den Haag, januari 2022

Inleiding

De Leerstoel Comparative Public Sector en Civil Service Reform is ondergebracht bij de Universiteit Leiden, Faculteit Governance and Global Affairs te Den Haag.

Bijzonder hoogleraar is prof. dr. F.M. van der Meer.

Het vak en lezingen

Het onderwijs omvatte, naast lezingen e.d. voor de bestuurspraktijk, het verzorgen van een mastercursus Management van de publieke sector voor avondstudenten (uit de praktijk) in blok 1 en 3. Sinds 1 januari 2018 geef ik leiding aan de Masteropleiding Management van de Publieke Sector, bedoeld voor in het veld werkzame ambtelijke professionals.

Met collegae heb ik het afgelopen jaar gewerkt aan een volledige herziening van dit programma. Vanaf februari september 2022 wordt dit vernieuwde programma gestart met een door mij en anderen verzorgd introducerend vak: Challenge: een responsieve en betrouwbare overheid.

Daarnaast is het vak Inleiding Openbaar Bestuur en bestuurswetenschappen in bachelor jaar 1 verzorgd. Er zijn ca 15 masterscripties als eerste lezer begeleid.

Zie de publicaties/activiteitenlijst voor CAOP-lezingen en overige lezingen.

Indeling werkzaamheden

De werkzaamheden van de hoogleraar zijn ingericht conform de doelstellingen van de leerstoel en hebben betrekking op onderwijs, onderzoek en de platformfunctie:

- Onderwijs;
- Het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek;
- Het aangaan van samenwerkingsverbanden;
- Overige activiteiten die aan de doelstelling beantwoorden en de platformfunctie van de leerstoel.

Meerjarenagenda Leerstoelen CAOP

De Leerstoelen verbinden wetenschap met beleid en praktijk en werken vanuit een gezamenlijke meerjarenagenda die in 2018 is geactualiseerd en loopt tot en met 2021: “Transformaties en verschuivingen in het publiek domein. Consequenties voor kwaliteit van arbeid en arbeidsverhoudingen”. Deze agenda vormt (mede) het kader voor activiteiten.

In de meerjarenagenda komen de algemene ontwikkelingstendenzen in het publieke domein tot uiting in drie centrale spanningsvelden op verschillende niveaus:

1. Effectiviteit versus legitimiteit van overheidshandelen (de verhouding tussen overheid en burger)
2. Zekerheid versus flexibiliteit in arbeidsverhoudingen en personeelsbeleid (de verhouding tussen werkgever en werknemer)
3. Decentralisatie versus integraliteit van bestuur (de verhouding tussen de verschillende bestuurlijke niveaus)

In mijn activiteiten als leerstoelhouder heeft met name het eerste aandachtspunt dit jaar een centrale aandacht gekregen. Eigenlijk geldt dat ook voor de onderwerpen drie en twee. Bij twee wordt met name naar het strategisch niveau gekeken.

In mijn werk probeer ik de drie thema's met elkaar te verbinden. De drie

spanningsvelden komen zo op verschillende maar verbonden manieren terug in de werkzaamheden.

Inhoudelijke thema's, onderzoek

Er is in overeenstemming met het onderzoeksplan van de leerstoel een aantal activiteiten ontplooid. De onderzoekoutput betrof onder meer artikelen, lezingen en congresbijdragen. Mede gebruikmakend van een vergelijkend perspectief is ingegaan op de positie en benodigde kwaliteiten van ambtenaren als gevolg van fundamentele veranderingen in het openbaar bestuur als gevolg van de opkomst en verandering van het multilevel governance systeem in het publiek domein en in verband daarmee de enabling state. Ook is het openbaar bestuur geadviseerd op dit terrein.

Voorts heb ik een bijdrage geleverd aan een EUPACK-onderzoek in opdracht van de Europese Unie. Zie ook de publicatie en de activiteitenlijst. De bijdragen betroffen onder meer artikelen en papers over de mogelijkheden en beperkingen aan loyale tegenspraak vanuit vergelijkend perspectief; the politics of staffing, de achtergronden van falende publieke sector hervormingen, de training en opleiding van ambtenaren vanuit van uit historisch vergelijkend perspectief.

Daarnaast is in november mijn monografie gepubliceerd *Openbaar bestuur en het ambtelijk apparaat: de gevolgen van een voorwaardenscheppende staat voor de publieke dienst in een multilevel governance systeem*. De monografie is verschenen in de publicatiereeks *overheid & arbeid* nr. 51. Den Haag: CAOP.

Komend jaar staat een monografie op stapel (met prof. dr. A De Becker & mr. Dr. G.S.A. Dijkstra) getiteld *Law, Government and Public Governance*: perspectives and implications for Government and Bureaucracy, London: Palgrave.

Promovendi:

1. Kees Nagtegaal, *Twentieth century Refugees and the Netherlands*.

- A struggle between immigration control and humanity met prof. Dr. J Raadschelders.
2. Ehsan Jami. Dutch policy on ethnic profiling in crime prevention met dr. J Mathijs
 3. Rigtje Passchier, The enabling state at the municipal level and co-production in the social domain met Mr. Dr. G.S.A. Dijkstra.
 4. Nelly Samosir, The relationship between public sector reform and the change in the level of public sector corruption and public integrity in Indonesia in the post-Soeharto period? Met dr. A.D.N. Kerkhoff
 5. Victor Posthuma. The role of the media in the fall of political officeholders 2002-2017.
 6. Ton van Gestel, 'Publiek initiatief in de publieke ruimte; common ground voor de civil society'.
 7. Lex Noyon, Beleidsimplementatie in het Groene Hart: onbedoelde uitkomsten van beleid in de polder, met dr. Y Kleistra.

Daarnaast ben ik als reviewer opgetreden voor internationale wetenschappelijke tijdschriften en ben ik lid van de redactie van twee tijdschriften.

Publicaties en lezingen 2021

1. Frits M. van der Meer (2021), Openbaar bestuur en het ambtelijk apparaat: de gevolgen van een voorwaardenscheppende staat voor de publieke dienst in een multilevel governance systeem Publicatierreeks overheid & arbeid nr. 51. Den Haag: CAOP.
2. Frits M van der Meer & Gerrit Dijkstra (2021), The latitude for loyal contradiction and public leadership: a conceptual and comparative approach, International Journal of Public Leadership 17(4): 301-312.
3. Frits van der Meer (2021), European Public Administration Country Knowledge: Country Brief 2021 The Netherlands. Brussels: Directorate General Structural Reform Support.

4. Gerrit S.A. Dijkstra & Frits M. van der Meer (2021), Eén hoogste bestuursrechter: terecht wederom op de agenda, In De Nederlandse Grondwet
5. Frits M. van der Meer (2021), Openbaar bestuur, burgers en de vertrouwenscrisis: Paper voor CAOP Conferentie Bouwen aan Vertrouwen. September 2021. In: Bouwen aan Vertrouwen. Den Haag: CAOP. 1-5.
6. Meer F.M. van der (2021), European Public Administration Country Knowledge: Country Brief 2021 The Netherlands. Brussels: Directorate General Structural Reform Support.
7. Frits M. van der Meer (2021), Is het erg dat burgers minder vertrouwen in de overheid hebben? In: Loes Hodemaekers (red.) Bouwen aan Vertrouwen. Den Haag: CAOP.
8. Nestor, Infoblad Vereniging Oud-leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (105).
9. Gerrit S.A. Dijkstra & Meer F.M. van der (2021), Het dedain van de politiek ten opzichte van onze Grondwet, De Hofvijver 11(123):
10. Frits M. van der Meer (2021), Openbaar bestuur, burgers en de vertrouwenscrisis: Paper voor CAOP Conferentie Bouwen aan Vertrouwen. September 2021. In: Bouwen aan Vertrouwen. Den Haag: CAOP. 1-5.
11. Frits M. van der Meer (2021) De burgers bestaan niet: verschillende handhavingsstrategieën hanteren voor verschillende groepen mensen, bijvoorbeeld hooligans? 21/12/2021 Leren van de hoofdrolspelers: handhaving tijdens de coronacrisis en daarna. Lezing.
12. Frits M. van der Meer (2021) De noodzaak en voorwaarden voor loyale tegenspraak 29/06/2021 Discussiemiddag Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Lezing
13. Frits M. van der Meer (2021) Heeft de ambtenaar nog een toekomst? Deelname forumgesprek Reuring Vereniging van OverheidsManagement.
14. Frits M. van der Meer (2021), Multilevel governance De rol en het opereren van ambtelijke en politieke medewerkers in een veranderende publieke sector, Groningen.
15. Bijdrage (2021), Vooroverleg Webinar Ien Dales Leerstoel 'Integriteit, moreel leiderschap en loyale tegenspraak', van 7 oktober 2021. Gerrit S.A. Dijkstra & Frits M. van der Meer

(2021), Moet de Kamer zichzelf onderzoeken? Vooroverleg Webinar Ien Dales Leerstoel 'Integriteit, moreel leiderschap en loyale tegenspraak', van 7 oktober 2021.

Komend jaar staan onder meer op stapel:

1. Frits M van der Meer & Gerrit Dijkstra (2021), Incentives and Obstacles to Public Sector Reform: a Conceptual Analysis, *Public Governance Review* (under review).
2. Frits M van der Meer & Gerrit Dijkstra (2022), The unbound Prometheus – bureaucracy, technology, technocracy and administrative and social innovation, In *Administrory*, 1-15. Te verschijnen.
3. Frits van der Meer, Gerrit Dijkstra & Alexander de Becker (2022), *Law, Government and Public Governance: perspectives and implications for Government and Bureaucracy*, London: Palgrave.
4. Redactie en 2 hoofdstukken in boek gevallen bewindspersonen.
5. Hoofdstuk in Palgrave boek met Toon Kerkhoff over opleiding en training van ambtenaren in historisch perspectief.
6. Artikel met Toon Kerkhoff in Festschrift voor Fabbio Rugge (Rector Pavia en voorzitter onderzoekgroep bestuursgeschiedenis).
7. The Politics of Staffing in Edward Elgar Handbook on the Politics of Public Administration (Aangeleverd).